

REFERAT By- og Erhvervsstrategisk udvalg 2022-25 d. 27-11-2023

Mødedato Mandag d. 27. november 2023 kl. 21:46

Mødested Udvalgsværelse 1

Indholdsfortegnelse

Meddelelser.....	3
Udviklingsplan for Frederiksberg Hospital.....	4
Orientering om Københavns Kommunes foranalyse om Den Grønne Boulevard.....	12
Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem Anders Storgaard om et grønnere Nordens I	15
Høring af Frederiksberg Kommunes Beskæftigelsespolitik 2024-2026.....	18
Orientering om klager til de klageansvarlige i By-, Kultur- og Miljøområdet i perioden januar-dece	20
2. forventede regnskab 2023.....	25
Mødeplan 2024 for fagudvalg.....	30

Punkt 49: Meddelelser

00.22.04-P35-13-22

Sagsfremstilling

a. Afgørelse i sag om anvendelse af en 0-parkeringsnorm i tillæg 1 til lokalplan 489 Nuuks Plads

Planklagenævnet har den 17. september 2023 truffet afgørelse i sag om anvendelse af en 0-parkeringsnorm i tillæg 1 til lokalplan 489 Nuuks Plads med tilhørende kommuneplantillæg. To naboer til planområdet klagede over anvendelsen af en 0-parkeringsnorm i lokalplanen. Københavns Kommune har fået medhold i sagen.

Tillæg 1 til lokalplan 489 Nuuks Plads Metrostationsplads med tilhørende kommuneplantillæg blev endeligt vedtaget af Borgerrepræsentationen i Københavns Kommune den 1. december 2022. Lokalplantillægget muliggør et etageareal på i alt 10.000 m² inkl. to eksisterende bygninger, Nyrops arkivbygning og Koppels magasinbygning, der udpeges som bevaringsværdige. Nybyggeriet og de bevaringsværdige bygninger udlægges til bolig og serviceerhverv, herunder butikker og publikumsorienterede funktioner som f.eks. café og restaurant. Boligdelen skal udgøre mellem 40 og 75 pct. af det samlede etageareal.

Lokalplanen anvender en såkaldt 0-parkeringsnorm, hvormed der ikke stilles krav om nye parkeringspladser på nær én enkelt handicap-parkeringsplads. Det tilhørende kommuneplantillæg til Københavns Kommune 2019 fastsætter en ny kommuneplanramme med en 0-parkeringsnorm for Nuuks Plads. Ifølge kommuneplanens standardparkeringsnormer ville projektet på Nuuks Plads have udløst 43 parkeringspladser.

Klima-, Plan- og Boligudvalget behandlede på møde den 16. januar 2023 et beslutningsforslag om at klage over 0-parkeringsnormen i lokalplanprojektet. Forslaget blev ikke tiltrådt. Frederiksberg Kommune har på baggrund af dialog med Bolig- og Planstyrelsen tidligere vurderet, at det er uklart, om der er hjemmel til at anvende en 0-parkeringsnorm i et lokalplanprojekt med nye boliger. Dertil kommer, at der ikke har været rets- eller klagenævnspraksis på området.

Spørgsmålet er nu blevet behandlet i Planklagenævnet. De udtaler vedr. hjemmelsspørgsmålet, at der tilkommer kommunerne et særdeles vidt skøn i forhold til det nærmere indhold af lokalplaner, så længe indholdet i øvrigt er i overensstemmelse med planlovens regler herom, herunder navnlig planlovens § 15 (lokalplankataloget), som giver mulighed for at lokalplanlægge om forhold af trafikal betydning. Hensigtsmæssigheden af antallet af parkeringspladser er ikke et retligt spørgsmål, som kan efterprøves af Planklagenævnet. På den baggrund finder Planklagenævnet, at Københavns Kommune har haft hjemmel i planloven til at vedtage en lokalplan med en 0-parkeringsnorm og et kommuneplantillæg, som muliggør 0-parkeringsnormen. Nævnet finder også, at plangrundlaget ikke er i strid med lighedsgrundsætningen.

Forvaltningen tager afgørelsen til efterretning. Afgørelsen vil sammen med den forventede planlovsændring om bl.a. nye regler om lokalplanlægning for parkeringsforhold, herunder 0-parkeringsnorm, indgå i det kommende kommuneplanarbejde som igangsættes i foråret 2024.

Udvalget tog punktet til efterretning.

b. Katalog over borgerinddragelse

Forvaltningen arbejder løbende med at blive endnu bedre til dialogen med byens borgere og de lokale aktører på Frederiksberg i forbindelse med udviklingen af "det fælles Frederiksberg". I Bystrategien, som blev behandlet i Kommunalbestyrelsen den 13. november 2023, er ét af principperne for byens udvikling, at byen udvikles i fællesskab. Forvaltningen vil i forlængelse af Bystrategien udarbejde et katalog med overblik over metoder til borgerinddragelse, herunder de metoder, som forvaltningen allerede bruger, men også nye metoder til inddragelse. Kataloget vil blandt andet skulle anvendes som redskab til at skabe et fælles sprog og forventningsafstemning "politikere og forvaltning imellem".

Kataloget udarbejdes i samarbejde med Grandville. Den første fase vil bestå i at indsamle data og viden om borgerinddragelse i Frederiksberg Kommune. I den forbindelse vil Grandville gerne interviewe medlemmerne i By- og Erhvervsstrategisk Udvalg. Formålet er, at få udvalgsmedlemmernes viden bragt i spil. Der vil overordnet set blive efterspurgt gode eksempler på metoder og forløb på borgerinddragelse. Grandville gennemfører interviewene på rådhuset eller via Teams hhv. tirsdag den 5. december og onsdag d. 6. december 2023. Det er frivilligt at deltage. Udvalget vil modtage en særskilt invitation.

Udvalget tog punktet til efterretning.

Punkt 50: Udviklingsplan for Frederiksberg Hospital

01.00.05-P00-22-15

Resume

Der foreligger nu en endelig revideret udviklingsplan for Frederiksberg Hospital til helt nyt bykvarter. Udviklingsplanen tager udgangspunkt i Team EFFEKTS vinderforslag, men er blevet bearbejdet og revideret iht. de arbejdsviderepunkter, der stod i vurderingsrapporten fra sommeren 2022. By- og Erhvervsstrategisk Udvalg er gennem et temamøde, der forløb i 2023, blevet præsentet for bearbejdningen, som nu er mundet ud en endelig revideret udviklingsplan.

Det er en langsigtet udviklingsplan for Frederiksberg Hospital, der rummer udviklingsstrategier, fysiske planer, økonomi samt tids- og etapeplaner. Planen omsætter Kommunalbestyrelsens vision af Frederiksberg Hospital - hele byens nye kvarter til en udviklingsplan og er det styringsværktøj, der gennem en lang udviklingsproces, kan bringe projektet fra vision til realisering. Med denne sag skal udvalget behandle den endelige udviklingsplan for Frederiksberg Hospital. Udviklingsplanen er vedlagt sagen som bilag 1.

Beslutning

By- og Erhvervsstrategisk udvalg godkendte udviklingsplanen af det nye af det gamle for Frederiksberg Hospital med konkrete bemærkninger, som tilpasses forud for behandlingen i Magistraten og Kommunalbestyrelsen.

De konkrete bemærkninger er:

Formulering boligstrategi (s. 33):

- Vi skal dele mere og bo mindre. Vi skal bo mere bæredygtigt.
- Det kalder på en større andel af små boliger. Det kalder på en større mangfoldighed af boliger.

Formulering byrum (s. 38):

- I den videre proces med programmering og design af kvarterets byrum skal der arbejdes bevidst med sociale miljøgrupper i udformningen af byens rum for at sikre, at kvarteret som helhed kan tilbyde en variation af byrum, der kan henvende sig til flere forskellige miljøgrupper.

Formulering idrætsfacilitet

Formuleringer om størrelsen af idrætsfaciliteten tages ud af udviklingsplanen. Der tilføjes følgende i udviklingsplanen:

Formulering kultur- og idræts tilbud (s. 41):

- I det videre arbejde skal det besluttes, hvilke idrætsgrene idrætsfaciliteten skal rumme og størrelsen af idrætsfaciliteten.

De kommende arbejdsopgaver (s. 63):

- At arbejde med, hvilken idrætsfacilitet der skal ligge omkrædet, herunder størrelsen, og hvilke idrætsgrene den skal rumme.

Derudover bemærkede udvalget, at hospitalshaven er mindre til parken, idet der er tale om en arbejdstitel, og navnet først fastlægges senere. Dette konsekvensrettes i oplægget.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøudvalget indstiller,

at udvalget godkender udviklingsplanen af det nye af det gamle for

Sagsfremstilling

Der foreligger nu en endelig bearbejdet udviklingsplan, som er en langsigtet plan for udviklingen af Frederiksberg Hospital, der omskifter den vedtagne vision "Frederiksberg Hospital - hele byens nye kvarter" til en udviklingsplan.

Det første skridt i arbejdet med udviklingsplanen blev taget, da der i 2018 blev nedsat et §17 stk. 4 Udvalg, hvis opgave udelukkende var at arbejde med udviklingen af Frederiksberg Hospital. Det daværende Hospitalsgrundsudvalg (i dag har By- og Erhvervsstrategisk Udvalg overtaget opgaven) besluttede dengang at gennemføre en visionsdrevet proces, der gennem dialog med borgere og aktører skulle føre til formulering af en fælles vision og videre til en udviklingsplan for området.

Denne tilgang og proces skulle bane vejen for en stærk og langtidsholdbar vision, som kunne være pejlemærke for udviklingen. Målet var at sætte tydelige billeder på omdannelsen af området, inden arbejdet med den mere konkrete udviklingsplan blev igangsat.

Arbejdet tog afsæt i Realdanias model for en udviklingsplan og de erfaringer, der er gjort med strategisk byudvikling andre steder i Danmark. I Realdanias model arbejdes med helhedsbetragtninger, der inddrager alle aspekter i et byudviklingsprojekt, og hvor der, med visionen i centrum, arbejdes parallelt med udviklingsstrategier, fysiske planer, økonomiske modeller samt tids- og etapeplaner.

I foråret 2019 blev visionen "Frederiksberg Hospital - hele byens nye kvarter" vedtaget af Kommunalbestyrelsen. Den overordnede vision lyder: "Hospitalsområdet skaber vi et åbent, grønt og blandet byområde, hvor LIV og RO forenes i et bykvarter med bæredygtige fremtidsløsninger og sin egen identitet". Visionen følges af otte delvisioner, der uddyber en række temaer i udviklingen.

Parallelt med visionsprocessen blev det besluttet i Magistraten, at Frederiksberg Kommune skulle indlede forhandlinger med Region Hovedstaden om at købe hospitalet. I 2021 blev der underskrevet en købsaftale, hvor købssum, overtagelsesdato og efterreguleringsmekanismer blev fastlagt.

Dermed var kommunen nu i en ny rolle, som kommende ejer og udvikler af Frederiksberg Hospital. Som det næste skridt i arbejdet blev det besluttet i Kommunalbestyrelsen at igangsætte en kreativ proces, hvor tre tværfaglige teams skulle arbejde parallelt med et forslag til en udviklingsplan.

Forslag til en udviklingsplan og efterfølgende bearbejdning

Med afsæt i visionen om udviklingen af Frederiksberg Hospital til "Hele byens nye kvarter" blev der i juni 2022 afsluttet et parallelopdrag om en udviklingsplan for Frederiksberg Hospital med Team EFFEKT som vinder med forslaget "Gro det nye af det gamle".

Siden sommeren 2022 er der arbejdet med at bearbejde forslaget til en endelig udviklingsplan. Bearbejdningen af planen er sket i et tæt samarbejde mellem Team EFFEKT og forvaltningen. Arbejdet med udviklingsplanen har taget udgangspunkt i et vurderingsnotat, med en række "arbejd-videre-punkter", der blev formuleret af det vurderingsudvalg, der fulgte parallelopdraget og bestod af tre fagdommere inden for hhv. bystrategi, arkitektur og landskab, borgmesteren samt By- og Erhvervsstrategisk Udvalg.

I forbindelse med bearbejdningen af udviklingsplanen er der blevet afholdt fem temamøder med By- og Erhvervsstrategisk Udvalg (heraf to inkl. Magistraten) og møder med de relevante fagudvalg vedr. fremtidige kommunale anlæg i februar/marts 2023 (Bæredygtigheds-, Ældre- og Omsorgsudvalget, Sundhed- og Forebyggelsesudvalget og Kultur- og Fritidsudvalget). By- og Erhvervsstrategisk Udvalg har drøftet følgende emner, som følger vurderingsnotatets "arbejd-videre-punkter":

- Temamøde I den 31. oktober 2022: Proces for fremdriggelse af udviklingsplan frem til 2023 inkl. evaluering fra borgerpanel samt midlertidige aktiviteter
- Temamøde II den 7. december 2022: Fysisk plan og boliger, mobilitet/trafik og erhvervsstrategi
- Temamøde III den 8. februar 2023: Bæredygtighed, herunder Frederiksbergkompasset, energistrategi, kommunale funktioner (særligt Sundhedsstrategi), mobilitet og parkering
- Temamøde IV m. Magistraten den 3. maj 2023: Købsmodel, projektkøkonomi og kommunal økonomi

- Temamøde V m. Magistraten den 11. oktober 2023: Præsentation af den reviderede udviklingsplan og opfølgning på temamødet 3. maj.

På møderne er de bearbejdningssforslag, som forvaltningen og rådgivere har arbejdet med, blevet kvalificeret og drøftet, inden der nu forelægges en endelig udviklingsplan til udvalgets behandling.

Borgerdialog

Gennem hele udviklingsprojektet med Frederiksberg Hospital har der været fokus på både borgerdialog og transparens i arbejdet. Under paralleloppdraget blev der nedsat et særligt borgerpanel, som fulgte udarbejdelsen af udviklingsplan og formulerede et sæt af anbefalinger til udvalget forud for vurderingsprocessen.

Der har i bearbejdningsperioden siden sommeren 2022 været afholdt et møde med borgerpanelet i december 2022 og i april 2023 sammen med udvalget, og der er gennemført borgerdialogproces i foråret 2023, hvor byens borgere og de aktører, der har fulgt processen, var inviteret til dialog om udviklingsplanens hovedtræk forud for, at den endelige udviklingsplan nu forelægges til politisk behandling. Processen beskrives nedenfor.

Borgerdialog 2023

Dialogprocessen er blevet gennemført i tre spor med henholdsvis workshop med Borgerpanelet, workshop med kommunens råd og en bred borgerdialog med åbent husarrangementer med omvisninger rundt til de syv ætternetgenbilleder, der udgør en udstilling på hospitalsgrunden. Fra den 20. april til og med juni måned 2023 kunne borgere og interessenter kommentere planens hovedtræk, som var beskrevet i en særkaldt ætternetfremtidsjournal på en digital opslagstavle.

Nedenfor følger en sammenfatning af borgerdialogen, idet der supplerende henvises til bilag 2, 3, og 4, som indeholder det samlede materiale fra borgerdialogen. Bilag 2 indeholder opsamling fra workshop med borgerpanelet (der også blev overleveret til udvalget på mødet den 17. april 2023), af bilag 3 fremgår opsamling fra workshop for rådene - og af bilag 4 fremgår de samlede input fra den digitale opslagstavle.

Borgerpanel og kommunens råd

Borgerpanelet og rådene fandt, at bæredygtighedsværktøjet 'Frederiksberg Kompasset' er et godt redskab - fra ambition til drift - og bifalder samarbejdet med Frederiksberg Forsyning om grøn forsyning samt den høje andel af bevaring af bygninger. Panelet stillede spørgsmål ved, hvorvidt "baren sættes højt nok" og finder ikke at udviklingsplanen er grøn nok (endnu), da biler og betonkældre synes at fylde meget. Borgerpanelet ønsker test af nye løsninger inden for biodiversitet, bæredygtigt byggeri og grønne partnerskaber. Kommunens råd fandt DGNB-certificeringen bredere og opfordrede til fokus på psykisk og social bæredygtighed og brede faciliterede fællesskaber.

Rådene havde fokus på træer, der kan klare sig i et varmere klima, og at kommuneplanens grønne akser bør understøttes på hospitalsgrunden. Borgerpanelet og rådene finder princippet om afsæt i det eksisterende godt, særligt at der er tale om åget bevaring i forhold til programmet, at bebyggelsesprocenten på 100 stort set fastholdes, at kældre får nye anvendelser og påpeger, at nyt og gammelt skal spille sammen.

Borgerpanelet og rådene støtter et blandet og livligt bykvarter med store og små fællesskaber, en blanding af bolig/ejformer i minikvarterer, der ikke må blive ætternetprivate (undgå hegn mv). Derfor er siveby-princippet vigtigt, ligesom plads til liv og ro samt fokus på at organisere livet i f.eks. foreninger, og at dette skal kurrateres fra dag 1 - f.eks. med store kultur/medborgerhus og lokaliteter til de små foreninger og butiksliv. Rådene fandt det godt med plads til små virksomheder, kontor fællesskaber og kreative hoveder og et samlingssted ala Folkehuset Absalon. Ud fra rådernes forskellige mål- og interessegrupper foreslog de særlige boligtyper som levestof fællesskab, billige boliger, efterværsboliger og (senior)bo fællesskaber. Der blev samtidig generelt opfordret til at tænke i at "downsize" boliger.

Hospitalshavens aktive stueetager fremhæves, og borgerpanelet understreger, at det er vigtigt, at en stor del af parken realiseres tidligt og er åben og fuldt offentlig - og at der også skal være liv i de andre store fælles byrum/haver. Rådene fandt, at en daginstitution i stueetage ikke vil være godt for livet langs kanten af parken pga. indhegnet legeplads.

Borgerpanelet og rådene fandt Sundhedsstråget og et nyt plejecenter for lukket og opfordrede til at undgå en samling af ældrefunktioner og ikke kun have fokus på pleje og sygdom, men også sundhed og velvære. Som supplement til Sundhedsstråget foreslog rådene et Civilsamfundsstråge med rammer for udsatte borgere. Vigtigt at skabe nytte af samlokalisering af kommunale og private aktører.

Grøn mobilitet og parkeringsstrategi skal nudge til bæredygtig mobilitet, og der må ikke være gennemgående trafik, men lav cykelhastighed og plads til affalds- og mobilitetshubs. Borgerpanelet påpegede, at belastning med parkerede biler på omkringliggende veje skal undgås. Siveby-princippet er godt, men det er en skam at det ikke er (helt) bilfrit. Forslag om udelukkende fossilfri kørsel, cykelparkeringstierne og lav cykelhastighed og om at huske fleksibel og handicapparkering nær boliger.

Borgerpanelet og rådgivende opfordrede til at gøre realiseringsplanerne mere tydelige med mere talmateriale i den endelige udviklingsplan, herunder finansiering af kommunale funktioner. Hvad sker der, hvis midlerne er få, og andelen af almene boliger bliver lav?

Digital opslagstavle

Generelt var der stor ros for information, inddragende proces, omvisninger, gennemførte planer, park, genskabelse af gennemgang mellem søjler i bygning 21 samt bevaring af bygninger og træer. Kommentarer fra de i alt 43 opslag kan samles i følgende kategorier:

Diversitet og fællesskab

Vægt på diversitet uanset indkomst, alder, familiestruktur og kulturel baggrund. Skab fællesskaber for store og små, sæt fokus på foreningsliv for alle generationer f.eks. med folkekøkken à la Absalon. Ansæt relevante til fremme af fællesskab og skab Hospitalshavens egen sociale forening.

Boliger og boformer

Skab seniorboliger/seniorbofællesskaber, der modvirker ensomhed. Nok almenyttige boliger og boliger, der er til at betale for unge og ældre. Konkrete forslag til flerfamiliehuse, boliger til psykisk sårbare, LGBT-seniorbofællesskab, byggefællesskab, boliger med kunstværksteder og demensboliger.

Bygnings- og landskabsstruktur

Bekymring over åbning af bebyggelsesprocent - bevar luftighed og undgå højhuse. Bygninger nærmest Store Godthåb må ikke være høje. Forslag til ægtebeboelses-fyrteårne som afskærmning af parken. Æstetisk bærer ikke ekstra etage. Lad nutidig byggeskik passe ind. Moderne træhus mod Tesdorpsvej tilpasset villaerne overfor. Åben struktur uden indhegninger, gitter, kodelyse. Godt med stærke grønt områder i den nordlige del af Frederiksberg. Skab oase med Nyrops træbygning ved metroreservering.

Sundhed

Skab sundhedscenter med fysiurgiske områder og genoptræning for at undgå lang tur til Bispebjerg. Fremtidens sundhedstiltag skal tåkes i en fremtid med robotter og AI samt menneskelig interaktion i en tid med knappe ressourcer. Indret lokaler til patiensforeninger. Skab ikke et nyt De gamles by og åbn Æstetisk mod kvarteret. Nyt plejehjem med privat operatræ.

Ånsker til funktioner

En lille politistation, en skadestue i light model, en multisportshal, idrætshal, der kan åbnes mod parken og tilgodeser befolkningen 60+. Brug Bygning 60 mere i overensstemmelse med de to andre forslag til kulturelle formål. Kældre som attraktion det underjordiske hospital, et psykiatrimuseum eller til beskyttelsesrum. En petanquebane, nyttehaver og blomsterkunsthaver.

Bevar det sociale

Den lille vejrmænd, der ligger efter ål, et mere synligt sted end ved værkstederne. De grønne kunstværker, som gartnere har skabt og gamle skrivelser indridset i på nordfacaden ved Højdepemiddelcentralen.

Trafik og parkering

Naboer, der parkerer på Tesdorpsvej, er bekymrede for, om der er parkering nok til nye beboere. Metrostop på M4. Idrætshal ved Nylandsvej eller Tesdorpsvej, så færdsel ikke generer fremtidige beboere.

Indarbejdning af input fra borgerdialogen

Mange af de indkomne input fra borgerpanel, kommunens råd og fra den digitale opslagstavle har haft indflydelse på bearbejdningen af vinderprojektet, og flere kan i de kommende år tages med i den mere detaljerede planlægning af byomdannelsen.

De kvaliteter ved planen, som er fremhævet i borgerdialogen, er fastholdt. Der er i den reviderede udviklingsplan fokus på samspil mellem bæredygtighedsredskaberne Frederiksbergkompasset og DGNB - og på at kompasset skal bruges til at beregne og reducere CO₂-påvirkningen.

Der er bevaret endnu flere eksisterende bygninger, der er arbejdet på mere samspil med villakvarteret på den anden side af Tesdorfsvej og ved Store Godthåb.

Der i bearbejdningen af udviklingsplanen arbejdet med at mindske koncentration af sundhedsfunktioner og plejeboliger. I Sundhedsstrategi er der nu lagt mere vægt på velvære, forebyggelsesfunktioner og blanding mellem offentlige og private sundhedsfunktioner, der henvender sig til flere aldersgrupper, i stedet for at have ældre som den primære målgruppe.

Der er indarbejdet flere forskellige scenarier for placering og størrelse af en ny daginstitution alt efter, hvad de demografiske prognoser tilsiger. Det er vurderet at Nyrops Pavillon (som er en del af Nyelandsgården) ikke er i en stand, så den kan tåle at flyttes.

Flere af ånskerne til boliger til sociale målgrupper og andre foreslåede funktioner - men ikke alle - kan indfries, og der skal arbejdes videre med løsninger for, hvordan biltrafik kan minimeres for at skabe mest muligt plads til et fredeligt grønt bymiljø, ligesom der skal arbejdes videre med realiseringsplanerne.

â€™Gro det nye af det gamleâ€™ - hvad besluttes der med planen?

Team EFFEKTs udviklingsplan â€™Gro det nye af det gamleâ€™ tager afsæt i visionen og omsætter visionens ord til en række hovedgreb og strategier for udviklingen af området.

I planen er der et overordnet hovedprincip, der er styrende, og det er netop â€™Gro det nye af det gamleâ€™, fordi der allerede er så mange kvaliteter på hospitalsgrunden. I arbejdet med planen er hvert et træk, hver en bygning og hvert et byrum analyseret med henblik på at finde ud af, hvordan det kan bruges i transformationen af Frederiksberg Hospital til et nyt og levende bykvarter.

Planen er struktureret i emner og temaer under seks overskrifter:

- En ny destination på Frederiksberg,
- Et grønt kvarter i alle ordets betydninger,
- På cyklister og fodgængeres præmisser,
- Et blandet bykvarter med sunde fællesskaber,
- Afsæt i det eksisterende, og
- Et kompas til lede udviklingen.

Overskrifterne udbygges i tekst, kort og illustrationer og angiver, hvordan den fysiske struktur skabes med fx anlæg af den centrale park og de omgivende minikvarterer. Indenfor hvert emne er der udover den fysiske struktur angivet en række styrende principper, der samles i handlingsorienterede â€™strategibokseâ€™.

For det fysiske gælder principper om:

- Afsæt i det eksisterende: bygninger og træer
- Principper for bevaring og transformation og nybyg
- En stor central park, der giver plads til LIV og RO
- Bebyggelsesstruktur: Pavillonbyen med minikvarter
- Sivebyen: Fortrin for fodgængere og cyklister og parkering under terræn

For det organisatoriske gælder principper om:

- Et blandet bykvarter med boliger, kultur og erhverv
- En samling af sundhedsfunktioner i et Sundhedsstrøg

For tid og økonomi gælder principper om:

- Etapeplan med et antal afgrænsede mindre etaper (med den fornødne fleksibilitet til kunne håndtere tidsmæssige forskydelser, hvis fraflytningen forsinkes)
- En realiserbar plan med projektøkonomi i balance

Det grænser fyrtårn:

- Her er Frederiksbergkompasset et styringsværktøj, hvor der fokus på det grønne, reduceret klimabelastning og fællesskaber suppleret af bæredygtighedscertificering af DGNB for byområderne (se Bilag 5)

Med planer, principper og strategier er visionen omsat til en udviklingsplan, der som et strategisk byudviklingsværktøj sikrer, at der fremadrettet kan arbejdes parallelt med strategier, fysiske principper, økonomimodeller og tids- og etapeplaner, som tilsammen kan udfolde og skabe det nye bykvarter i tråd med visionen.

Med udviklingsplanen af det nye af det gamle besluttes det dermed at arbejde efter nogle styrende principper for omdannelsen som skal følges i den videre udvikling.

Tidligere beslutningsforslag

På magistratens møde den 26. september 2022 blev det besluttet, at der frem til afslutningen af arbejdet med udviklingsplanen indføres en praksis om, at beslutningsforslag henvises til arbejdet med udviklingsplanen, og at fremsatte beslutningsforslag om anvendelse af Hospitalsgrunden skal indgå som bilag til udviklingsplanen, når denne forelægges til politisk behandling. Der er i 2022 fremsat fire beslutningsforslag (se Bilag 6) fra kommunalbestyrelsesmedlemmer vedrørende Hospitalsområdet.

Beslutningsforslag om gangkollegie

Med hensyn til forslag om mulighed for et gangkollegie rummer udviklingsplanen en boligsammensætning med ca. 19.000 m² til mindre boliger i form af private ungdoms-/ældreboliger samt 25% til almene boliger, hvoraf nogle kan være ungdomsboliger både i eksisterende og ny bebyggelse. I den videre proces med realisering af planen vil derfor være mulighed for at arbejde med flere forskellige kollegietyper og ungdomsboligkoncepter, herunder gangkollegier.

Beslutningsforslag om grøn oase

Forslaget om en at fastholde Hospitalsgrunden som en grøn oase med en bebyggelsesprocent på maks 100% ses ift., at vinderprojektet fra parallelopdraget er blevet gransket ift., om den rigtige balance mellem bebyggelse og grønne byrum var opnået. Ud fra bearbejdningsspunkterne i vurderingsnotatet er der ændret på ny bebyggelses omfang og placering både i opadgående og nedadgående retning af en række steder i den fysiske plan, ligesom muligheder for fx udnyttelse af eksisterende tagetager er undersøgt. Alle ændringer er holdt op mod planens overordnede principper, herunder om at opnå et bykvarter, der er grønt i alle ordets facetter, således at kvaliteterne i planen er fastholdt. Den samlede bebyggelsesprocent ligger i udviklingsplanen på 104%, mens der planlægges for en fordobling af biofaktoren og væsentlig forøgelse af biodiversiteten.

Beslutningsforslag om foreningshus

Med hensyn til forslaget om at etablere et frivillighus/foreningshus på Hospitalsgrunden indeholder udviklingsplanen rundt om Hospitalshaven en række eksisterende og nye bygninger, der i stueplan skal have udadvendte funktioner, herunder er der reserveret plads til fælles/folkehus i en eksisterende bygning. Et sådant hus vil både kunne rette sig mod Hospitalskvarteret men også være et samlingssted for f.eks. foreninger og frivillige på Frederiksberg. Ligeledes er det muligt at etablere lokaler til frivillige/foreninger, der har relation til forebyggelse og sundhed i Sundhedsstræget.

Beslutningsforslag om vild og hjemmehørende natur

Forslaget om at arbejde løbende med afprøvelse af vild og hjemmehørende natur indgår i udviklingsplanens strategier om midlertidige aktiviteter, hvor der frem mod overtagelsen kan arbejdes med afprøvelser, hvor der kan eksperimenteres med vild og hjemmehørende natur. Afprøvelserne kan være med til at give viden om hvordan vild og hjemmehørende natur bedst muligt kan integreres i det fremtidige bykvarter.

Kommunale funktioner

Der er i udviklingsplanen udlagt en række arealreservationer (grunde og bygninger) til fremtidige kommunale funktioner (sundhedsfunktioner, plejeboliger, dagtilbud og kultur- og idrætsfunktioner). For nuværende er ingen af de kommunale funktioner (udover plejeboliger) finansieret, dvs., at der skal budgetteres med grundkapital og anlæg i lighed med andre kommunale anlægsprojekter.

Arealreservationer sikrer, at kommunen gennem hele udviklingsperioden har mulighed for og plads til at placere offentlige funktioner i kvarteret. Arealreservationer kan genbeslages løbende ifm. med budgetforhandlinger ift. demografiske prognoser, ønsker og økonomi for at tage stilling til, om reservationer skal sættes i spil eller revurderes. Samlet set sikrer det kommunen en fleksibilitet i realisering af de kommunale funktioner på grunden.

Det bemærkes dog, at rokader af eksisterende kommunale funktioner på Hospitalsområdet, f.eks. sundhedscenter og daginstitution, medfører nettoomkostninger på ca. 100 mio. kr. udover værdien af frasalg af de bygninger, som

benyttes til funktionerne i dag. I det videre arbejde skal omkostninger og værdien af frasalg af bygninger estimeres nærmere forud for en beslutning om gennemførelse af rødder.

Økonomi

Et væsentligt ben i udviklingsplanen er økonomi og realiserbarhed. Her er forudsætningen, at økonomien i byudviklingsprojektet skal 'hvile i sig selv', således at Frederiksberg Kommune kan dække udgifter til køb af ejendommen og projektudviklingen gennem løbende videresalg af delelapper til bolig- og erhvervsformål.

Forvaltningen er opmærksom på, at det nuværende høje renteniveau vil have en fordyrende effekt på betalingsplanen for køb af ejendommen, og derfor skal der i det videre arbejde kigges nærmere på mulighederne for at afdrage købesummen for grunden hurtigere end forudsat i den 8-årige betalingsplan for derigennem at nedbringe renteudgifterne. Det er dog væsentligt at bemærke, at den endelige rente på betalingsplanen først fastlægges, når kommunen overtager hospitalet i 2027.

Derudover er det en forudsætning for økonomien, at der i det videre arbejde etableres en grundejerforeningsstruktur eller lignende organisering, der kan stå for etablering af udearealer på vegne af de fremtidige grundejere, således disse udgifter afholdes direkte af grundejerne. Forvaltningen vurderer forsat samlet set, at udviklingsplanens indhold og programmering kan indfri den økonomiske forudsætning om en projektoekonomi, der kan 'hvile i sig selv'.

Det høje ambitionsniveau for bæredygtighed og målet om at være et 'Et grønt fyrtårn' vil medføre en merudgift for fremtidige bygherrer, for at kunne indfri de høje krav. Det er derfor væsentligt at have en løbende opmærksomhed på, hvordan bæredygtighedskrav vil påvirke fremtidige salgspriser og derigennem projektoekonomien. Det vil give mulighed for at afveje økonomi og bæredygtighedskrav ifm. med fremtidige videresalg.

Den videre proces

Udviklingsplanen er det styringsværktøj, der skal bringe projektet fra vision til realisering. En udviklingsplan, der kan refereres til i de kommende års arbejde, både i forvaltning og på politisk niveau og i forhold til kommende samarbejdspartnere. Udviklingsplanen er ikke juridisk bindende, men kommunens officielle signal til borgere, aktører og investorer om, hvordan omdannelsen af Frederiksberg Hospital skal være.

Det videre arbejde med udviklingsplanen vil:

- sætte en ny proces i gang, hvor første skridt er (i dialog med Region H) at fastlægge den endelige rækkefølge i etapeplanen, som bliver styrende for den udbuds- og salgsstrategi, der skal arbejdes med for at virkeliggøre planen
- blive grundlag for det salgsforberedende arbejde, hvor der skal fastlægges udbudskrav og betingelser for videresalg, arbejdes med en designmanual for byrum og byggemodning, parkering- og trafikløsninger, ligesom der skal udarbejdes et plangrundlag i form af en rammelokalplan for hele området og mere konkrete (projekt)lokalplaner for delområder.
- fastholde de grønne og bæredygtige ambitioner, som Frederiksborgkompasset skal sikre gennem alle faser
- sætte rammerne for kommunens aktive ejerskab i forhold til en række fremtidige opgaver: Videreudvikling af udviklingsplanens strategier, herunder erhverv og kultur, indpasning af midlertidige funktioner og nye partnerskaber med aktører.
- være styrende, når kommunen som bygherre, skal planlægge kommende kommunale anlægsprojekter.
- sikre at borgerdialogen videreføres med en bred og engagerende dialog med kommende beboere, brugere, aktører samt af kommunens årlige borgere.

Dertil skal der ifm. med udformning af en salgs- og udbudsstrategi tages stilling til, hvordan projektudviklingsarbejdet skal organiseres bedst muligt fremadrettet for at sikre realiseringen af udviklingsplanen.

By-, Kultur- og Miljøområdets vurdering

Det er forvaltningens vurdering, at der med udviklingsplanen 'Gro det nye af det gamle', og den efterfølgende bearbejdning der er sket, nu foreligger en plan, der udfolder og omsætter Kommunalbestyrelsens vision 'Hele byens nye kvarter' - og samtidig gøre planen realiserbar.

Forvaltningen vurderer derudover, at udviklingsplanen vil være et stærkt styringsværktøj, der med udviklingsstrategier, økonomiske principper og fysiske løsninger er afsat for det videre arbejde i perioden frem til overtagelse af hospitalet,

men også gennem hele den efterfølgende transformation og realisering af etaperne frem mod et færdigudviklet bykvarter.

Økonomi

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser i sig selv, idet der henvises til økonomiafsnittet i sagsfremstillingen.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

By- og Erhvervsstrategisk Udvalg, Kommunalbestyrelsen

Bilag

Bilag 1 Udviklingsplan_lq

Bilag 2 Borgerdialog - borgerpanel

Bilag 3 Borgerdialog - rådene

Bilag 4 Borgerdialog - digital opslagstavle

Bilag 5 DGNB på byområdeniveau

Bilag 6 Tidligere beslutningsforslag

Punkt 51: Orientering om Københavns Kommunes foranalyse om Den Grønne Boulevard

01.00.05-P00-4-23

Resume

By- og Erhvervsstrategisk udvalg og Miljø- og Trafikudvalget orienteres om Københavns Kommunes foranalyse af Den Grønne Boulevard, som den 27. november 2023 afrapporteres til Teknik- og Miljøudvalget i Københavns Kommune

Beslutning

By- og Erhvervsstrategisk udvalg tog orienteringen, om Københavns Kommunes foranalyse af Den Grønne Boulevard, til efterretning.

Udvalget ser frem til, at Frederiksberg Kommune bliver inddraget i det videre arbejde, herunder også om trafikale forhold.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

at orienteringen om Københavns Kommunes foranalyse af Den Grønne Boulevard tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Københavns Kommune besluttede med Budget 2021 at igangsætte en foranalyse af Den Grønne Boulevard. Foranalysen undersøger mulighederne for en nedgravning af trafikken på strækningen fra Bispeengbuen til Langebro med henblik på at skabe en grøn kile på overfladen.

Den 27. november 2023 får Teknik- og Miljøudvalget i Københavns Kommune en afrapportering af resultatet af foranalysen af Den Grønne Boulevard, jf. bilag 1 med kopi af indstillingen til Teknik- og Miljøudvalget. By- og Erhvervsstrategisk udvalg og Miljø- og Trafikudvalget får på den baggrund en orientering om afrapporteringen. Resumérapport af Københavns Kommunes foranalyse er vedlagt som bilag 2.

Foranalysen indeholder de indledende tekniske og trafikale undersøgelser af en tunnellægning af vejstrækningen fra Hillerødgade til Langebro.

Hovedforslaget i foranalysen består af to separate biltunneller med 2x2 spor. En boret biltunnel mellem Borups Allé og Søerne samt en "cut & cover" biltunnel (en udgravet rende hvori tunnelen bygges, som herefter dækkes til igen) mellem Jarmers Plads og Rysensteensgade. Ovenpå tunnellerne indsnævres vejen til 1x1 spor med mulighed for busbane. Endvidere lukkes der for gennemkørende biltrafik på delstrækninger mellem Julius Thomsens Gade/Tømrergade på Nørrebro og igennem Indre By mellem Jarmers Plads og Tietgensgade/Stormgade. Estimat for anlægsomkostninger er ca. 9,2 mia. kr. CO₂ fra anlæg er estimeret fra 235.000 til 390.000 tons CO₂. Anlægsperioden er estimeret til ca. 7-12 år.

Vedrørende foranalysen kan følgende bemærkes:

- Foranalysen viser, at biltrafikken stiger på en række parallelle veje, særligt i Frederiksberg Kommune. Figur 15, side 19 i bilag 2, viser trafikale stigninger for trafikveje i Frederiksberg Kommune. Det viser stigninger i trafikken på 42 % på Borups Alle, 16 % på Godthåbsvej, 6 % på Rosenørns Allé, 17 % på Thorvaldensvej og 34 % på Danasvej. Derudover vil Vester Søgade, Farimagsgaderne og Hammerichsgade i Indre By opleve stigninger mellem 7-21%. Veje på Nørrebro og i Middelalderbyen forventes ikke at få stigninger i biltrafik.
- Rampen til den borede tunnel fra Hillerødgade/Borups Allé ved Bispeengbuen foreslås ført igennem et areal i Frederiksberg Kommune, som er privatejet af Novozymes (se linjeføring side 7, bilag 2). Arealet foreslås i foranalysen inddraget midlertidigt i anlægsfasen, og det vil i givet fald kræve en frivillig aftale med grundejer for at etablere rampenedkørslen. Denne placering er valgt for at undgå en løsning, der kræver en længere lukning af togdriften på S-banen.
- Derudover foreslår rådgiver for forundersøgelsen, at Genbrugsstationen ved Borups Alle/Bispeengbuen/Hillerødgade inddrages midlertidigt i anlægsfasen for fortsat at kunne afvikle biltrafikken i den periode. Genbrugsstationen drives af ARC i fællesskab mellem Københavns Kommune og Frederiksberg Kommune. Det er Frederiksberg Kommunes eneste genbrugsstation, og det er den mest brugte af de fem

genbrugsstationer i Københavns Kommune. Hvis denne skal inddrages i forbindelse med anlægsfase, skal der findes et andet areal til genbrugsstationen i den periode.

- Projektet kræver derudover en koordinering med andre kommende undergrundsprojekter på strækningen, hvoraf nogle er besluttede mens andre stadig drøftes politisk, såsom metrolinje M5, metro ad Fasanvejslinjen og Skybrudstunnel Åboulevarden.

Delvis nedrivning af Bispeengbuen

Kommunalbestyrelsen besluttede den 19. juni 2023, at "Idéoplæg for omdannelse af Bispeengen", jf. opsamlingsnotat bilag 3, skal danne grundlag for den videre udvikling af området omkring Bispeengbuen. Idéoplægget viser, hvordan området kan udvikles, hvis Bispeengbuen rives delvist ned og omdannes med et nyt åløb, skybrudssikring, grønne byrum og aktiviteter. Borgerrepræsentationen i Københavns Kommune tog en tilsvarende beslutning på deres møde den 22. juni 2023.

Som en del af beslutningen i juni måned, blev det besluttet at se på en udvidelse af projektområdet, således at området med Lygte å og Ågadeparken også indgår i projektområdet, hvorved mulighederne for at udvide vandprojektet belyses. Status for dette arbejde er, at tillægsundersøgelsen er ved at blive afsluttet, og at en afrapportering af tillægsundersøgelsen forventes forelagt By- og Erhvervsstrategisk udvalg primo 2024. En orientering om Statens forundersøgelse af en delvis nedrivning af Bispeengbuen forventes endvidere at kunne foreligge primo 2024, afhængigt af hvornår statens undersøgelse bliver offentliggjort.

Hvis Københavns Kommune arbejder videre med Den Grønne Boulevard, skal det afklares, hvordan de to projekter - Den Grønne Boulevard og Omdannelse af Bispeengen - kan realiseres i forlængelse af hinanden. Københavns Kommune skitserer i sagsfremstillingen til Teknik- og Miljøudvalget, at et scenarie er, at byrummet, der er skitseret i "Idéoplæg for Omdannelse af Bispeengen", umiddelbart kan etableres. Dette da projektet med Den Grønne Boulevard er tænkt som en boret tunnel under Bispeengbuen. En mindre del af byrummet (vest for Nordre Fasanvej) vil blive inddraget i en eventuel anlægsfase af Den Grønne Boulevard. Den renoverede nordlige Bispeengbue kan i det scenarie bevares og indgå som element i byrummet uden biltrafik, eller den kan nedrives helt.

Omdannelsen af Bispeengbuen med en delvis nedrivning kan dermed godt igangsættes uafhængigt af projektet for Den Grønne Boulevard, hvis der er enighed mellem Københavns Kommune, Frederiksberg Kommune og Staten/Vejdirektoratet.

Videre proces

Projektområdet, der indgår i analysen for Den Grønne Boulevard, går ind i Frederiksberg Kommune to steder på strækningen – en mindre del af vejarealet på Åboulevarden og størstedelen af arealet under Bispeengbuen. Det vil derfor være nødvendigt, såfremt Københavns Kommune ønsker at arbejde videre med Den Grønne Boulevard, at der i en senere analysefase træffes en politisk beslutning i Frederiksberg Kommune om at indgå i projektet.

Det videre arbejde med Den Grønne Boulevard vil afhænge af, at Borgerrepræsentationen træffer beslutning om at afsætte finansiering ved kommende budgetforhandlinger. Teknik- og Miljøforvaltningen lægger i indstillingen til Teknik- og Miljøudvalget op til, at det i kommende budgetforhandlinger indgår, at der kan arbejdes videre med det samlede projekt i to etaper: En "Indre By-etape" og en "Åboulevard-etape". Sidstnævnte kan først igangsættes, når der er en afklaring omkring et samarbejde med Frederiksberg Kommune.

Det er Staten, der ejer Bispeengbuen, og en forudsætning for den videre udvikling af området omkring Bispeengbuen forudsætter en afklaring af økonomi og ejerforhold mellem parterne; Københavns Kommune, Frederiksberg Kommune og Staten.

By-, Kultur- og Miljøområdet vurdering

Foranalysen er en indledende teknisk undersøgelse i regi af Københavns Kommune. Foranalysen adresserer sammenhænge og udfordringer i relation til Frederiksberg Kommune, herunder i forhold til visionen for en delvis nedrivning af Bispeengbuen, som vil skulle indgå i en afklaring med Frederiksberg Kommune, såfremt Københavns Kommune ønsker at arbejde videre med projektet for Den Grønne Boulevard. Det vil i givet fald være oplagt, at By- og Erhvervsstrategisk udvalg inddrages tættere for eksempel i form af et temamøde eller lignende i Københavns Kommunes videre proces.

Uagtet Københavns Kommunes afrapportering vedrørende Den Grønne Boulevard, vil der blive arbejdet videre med en delvis nedrivning af Bispeengbuen, i tråd med beslutning i Kommunalbestyrelsen den 19. juni 2023 og en tilsvarende beslutning i Borgerrepræsentationen den 22. juni 2023 om, at idéoplægget for omdannelse af Bispeengen skal danne grundlag for det videre arbejde med omdannelse af området.

Økonomi

Ingen økonomiske konsekvenser som følge af denne sag.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

By- og Erhvervsstrategisk udvalg, Miljø- og Trafikudvalget

Bilag

Bilag 1_Kopi af Indstilling til TMU Afrapportering af foranalyse af Den Grønne Boulevard

Bilag 2_Foranalyse af Den Grønne Boulevard_resumérapport

Bilag 3_Bispeengbuen Fase 2_Opsamlingsnotat

Punkt 52: Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem Anders Storgaard om et grønnere Nordens Plads

01.00.05-G01-3-23

Resume

Kommunalbestyrelsen oversendte den 28. august 2023 forslag til beslutning om et grønnere Nordens Plads. Forslagsstiller ønsker at påbegynde en udvikling af Nordens Plads med grønne tiltag og trafikale analyser af parkeringsforholdene. Udvalget skal tage stilling til forslaget.

Beslutning

By- og Erhvervsstrategisk udvalg vedtog, at beslutningsforslaget ikke tiltrædes, idet forslaget i sin helhed allerede er en del af den besluttede udvikling af Nordens Plads.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller til By- og Erhvervsstrategisk udvalg,

at beslutningsforslaget ikke tiltrædes, idet forslaget i sin helhed allerede er en del af den besluttede udvikling af Nordens Plads.

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller til Klima-, Plan- og Boligudvalget samt Miljø- og Trafikudvalget,

at sagen tages til orientering.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen oversendte den 28. august 2023 følgende forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem Anders Storgaard om et grønnere Nordens Plads.

"Det Konservative Folkeparti foreslår:

1. at der afsættes midler til en områdefornyelsespulje, der kan påbegynde udvikling af området ved Nordens Plads med nye grønne tiltag, mens en større plan for området afventes.
2. at der på Nordens Plads laves en plan for et nyt grønt område, der kan give området et markant løft.
3. at det afsøges, hvorvidt Frederiksberg i et samarbejde med ejeren vil kunne udvide parkeringskælderen under Domus Vista med yderligere parkeringspladser, så mere plads kan frigøres til grønne arealer over jorden.
4. at det reelle parkeringsbehov for Nordens Plads afdækkes gennem en analyse af belægningen af de eksisterende parkeringspladser både under og over Nordens Plads.

Det Konservative Folkeparti forholder sig derudover skeptisk til planerne om markant yderligere fortætning af området. Ny bebyggelse skal bibringe området værdi f.eks. gennem afskærmning af larm fra Roskildevej.

Begrundelse

Det Konservative Folkeparti på Frederiksberg har store visioner for Nordens Plads. Visionen er et større parkareal på Nordens Plads, der fundamentalt vil give området et løft og skabe et nyt grønt område for borgerne lokalt og i hele kommunen.

Det er dog afgørende, at borgerne omkring Nordens Plads allerede fra næste år ser en forandring der hvor de bor. Derfor foreslår Det Konservative Folkeparti, at mens arbejdet med en større vision for området udarbejdes, så påbegyndes arbejdet med at forskønne og byudvikle områdets grønne karakter, så den betonfyldte plads ikke fortsat står hen og venter på den store politiske løsning.

Frederiksberg Kommune ejer ikke grunden under Nordens Plads eller parkeringskælderen under Domus Vista, men Det Konservative Folkeparti vil have undersøgt muligheden for at området kan gøres grønnere og en ny grøn oase etableres til gavn for området og resten af byen. Derfor bør det afsøges, hvorvidt det teknisk er muligt at udvide den eksisterende parkeringskælder under Domus Vista, så mere af parkeringen kan flyttes under terræn. Det reelle parkeringsbehov bør desuden afdækkes.

Det Konservative Folkeparti er desuden bekymret for, at et nyt udviklingsprojekt yderligere vil fortætte området. Derfor forholder vi os skeptiske til planer om nybyggeri, med mindre dette sker i en begrænset mængde og tilfører området øget

værdi."

Bemærkninger til forslaget

Kommunalbestyrelsen besluttede den 2. oktober 2023, at den kommende udvikling af Nordens Plads skal afdække potentialet for at igangsætte en områdefornyelse. Udviklingen af Nordens Plads kræver, at grundejerne er med, hvorfor en dialog med grundejerne Heimstaden og KFI Erhvervsdrivende Fond (KFI) forventes påbegyndt i efteråret 2023.

For at en områdefornyelse kan igangsættes kræver det et byfornyelsesprogram, der udarbejdes i samarbejde med lokalområdets beboere og øvrige lokale aktører. Byfornyelsesprogrammet skal godkendes i Kommunalbestyrelsen og efterfølgende indsendes til Social-, Bolig- og Ældreministeriet. Først herefter er en områdefornyelse igangsat med ophæng i Byfornyelsesloven, der bl.a. giver kommunen hjemmel til at finansiere byrumsforbedringer eller andre tiltag på privat grund. Frederiksberg Kommune kan således ikke igangsætte fysiske grønne tiltag på Nordens Plads, før en områdefornyelse i området er igangsat.

Frederiksberg Kommune ejer et lille område på Nordens Plads, hvor byhaven Nordens Have i dag er placeret. I budget 2024 er der afsat midler til byrumsforbedringer på kommunalt areal, herunder en videreudvikling af Nordens Have i dialog med brugerne.

Hvad angår plan for Nordens Plads, indgår det i arbejdet med at igangsætte en områdefornyelse ved Nordens Plads, at der laves en plan for, hvordan det grønne kan bidrage til at give området et markant løft.

Hvad angår udvidelse af parkeringskælderen under Domus Vista, indgår det i dialogen med grundejerne at afdække parkeringsforholdene ved Nordens Plads. Herunder afsøges det, om parkeringskælderen under Domus Vista kan udvides for at frigive plads på Nordens Plads til grønne arealer.

Hvad angår det reelle parkeringsbehov, indgår det i dialogen med grundejerne, at afdække det reelle parkeringsbehov gennem en analyse af belægningsgraden af de eksisterende parkeringspladser både under og over Nordens Plads.

Hvad angår en yderligere fortætning af området kan forvaltningen oplyse, at den gældende lokalplan 175 for Nordens Plads fra 2012 giver mulighed for en bebyggelsesprocent på 225. I forbindelse med Kommuneplan 2021 blev kommuneplanrammen for området nedsat fra en bebyggelsesprocent på 225 til 180 ud fra en vurdering af, hvad området kan bære, og så der fortsat er incitament for grundejerne til at gå ind i et omdannelsesprojekt. En evt. kommende lokalplan vil således skulle overholde den nye ramme, som maksimalt er en bebyggelsesprocent på 180. Et omdannelsesprojekt skal tilføre Nordens Plads bykvalitet, herunder parkering under jorden, grønne byrum og stiforbindelser til det omkringliggende område samt byggeri med høj arkitektonisk kvalitet. Støjreducerende tiltag vil indgå som en væsentlig del af dette arbejde.

Den forventede proces omkring udvikling af Nordens Plads, der bl.a. skal afdække potentialet for at igangsætte en områdefornyelse, forventes at starte i efteråret 2023 med en dialog med grundejerne. Formålet med dialogen er at forventningsafstemme og opnå en fælles forståelse af, hvad en kommende udvikling indebærer. Herunder at sætte rammen for en inddragende proces for beboere, brugere og borgere. En inddragende dialogproces forventes gennemført i 2024 med udgangspunkt i tidligere inddragelsesprocesser og i samarbejde med grundejerne.

Eventuelle analyser omkring trafikale forhold, parkering, bynatur og byliv forventes gennemført i 2024 og danner grundlag for beslutning om videre proces. Samtidig gennemføres byrumsforbedringer af det kommunale areal på Nordens Plads ved Nordens Have, som besluttet i budget 2024. I efteråret 2024 besluttet en retning for udvikling af Nordens Plads og eventuel områdefornyelse. Den videre proces kunne være en helhedsplan, der er en overordnet plan for området, som sikrer sammenhæng og synergi for en udvikling, men som ikke er juridisk bindende. En helhedsplan kan indarbejdes i Byfornyelsesprogrammet for en områdefornyelse samt eventuelt danne grundlag for en ny lokalplan.

By- Kultur- og Miljøområdets vurdering

By- Kultur- og Miljøområdet vurderer, at forslaget i sin helhed allerede er en del af den besluttede udvikling af Nordens Plads. Forslaget om at bruge midler fra områdefornyelsespuljen på privat grund kan først udmøntes, efter en områdeudvikling er besluttet, hvilket forventes at kunne ske ultimo 2024.

Økonomi

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

By- og Erhvervsstrategisk udvalg, Miljø- og Trafikudvalget, Klima-, Plan- og Boligudvalget, Magistraten, Kommunalbestyrelsen

Historik

Indstilling 27. november 2023, pkt. 148:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller til By- og Erhvervsstrategisk udvalg, at beslutningsforslaget ikke tiltrædes, idet forslaget i sin helhed allerede er en del af den besluttede udvikling af Nordens Plads.

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller til Klima-, Plan- og Boligudvalget samt Miljø- og Trafikudvalget, at sagen tages til orientering.

Punkt 53: Høring af Frederiksberg Kommunes Beskæftigelsespolitik 2024-2026

00.30.00-Ø00-11-23

Resume

Frederiksberg Kommune skal snart vedtage en ny Beskæftigelsespolitik. Arbejdsmarkeds-, Vækst- og Uddannelsesudvalget godkendte den 6. november 2023 at udkast til Beskæftigelsespolitik 2024-2026 sendes i høring i relevante fagudvalg og råd. Høringsversionen af politikken er vedlagt som bilag 1.

Beslutning

By- og Erhvervsstrategisk udvalg drøftede udkast til Beskæftigelsespolitik 2024-2026, og tog den til efterretning

Indstilling

Arbejdsmarkeds-, Vækst- og Uddannelsesudvalget indstiller, at Socialudvalget, By- og Erhvervsstrategisk udvalg og Magistraten drøfter udkast til Beskæftigelsespolitik 2024-2026 og afgiver eventuelle høringssvar til behandling i Arbejdsmarkeds-, Vækst- og Uddannelsesudvalget.

Sagsfremstilling

Arbejdsmarkeds-, Vækst- og Uddannelsesudvalget besluttede den 6. november 2023 at sende udkast til Beskæftigelsespolitik 2024-2026 i høring i Socialudvalget, By- og Erhvervsstrategisk udvalg samt Magistraten, samt i Udsatterrådet, Handicaprådet og Erhvervsrådet.

Efter høringen fremlægges det endelige politikudkast til behandling i Arbejdsmarkeds-, Vækst- og Uddannelsesudvalget efterfulgt af behandling i Magistraten og Kommunalbestyrelsen.

Baggrund for politikudviklingsprocessen

Efter frafaldet af det nationale krav om udarbejdelse af en kommunal Beskæftigelsesplan, blev det den 28. november 2022 (punkt 65) vedtaget, at Arbejdsmarkeds-, Vækst- og Uddannelsesudvalget ønskede at udarbejde en Beskæftigelsespolitik, i tråd med de andre udvalg.

Politikken indeholder den vision der er retningsgivende for beskæftigelsesindsatsen i Frederiksberg Kommune. Visionen lyder: Beskæftigelse handler om det gode liv for den enkelte og i fællesskabet med andre. Derfor arbejder vi for at gøre beskæftigelsesindsatsen så effektiv som muligt, blandt andet gennem det digitale jobcenter og inddragelse af borgerens perspektiv, så flest mulig frederiksbergborgere er i arbejde og uddannelse.

For at understøtte den samlede vision er fire fokusområder udvalgt. De fire fokusområder vil både politikerne, forvaltningen og medarbejderne have fokus på i de kommende år. Fokusområderne er:

- Borgerperspektiv
- Digitalisering
- Effekt igennem job i fokus-strategien
- Virksomhedssamarbejdet

I forbindelse med udarbejdelse af udkast til Beskæftigelsespolitikken 2023-2026 har forvaltningen endvidere gennemført en workshop med repræsentanter for bl.a. Handicaprådet, Seniorrådet, Erhvervsrådet, Udsatterrådet samt både private aktører fra bl.a. Powerjobsøjerne og centrale aktører fra andre forvaltningsområder i Frederiksberg Kommune.

På baggrund af evalueringen og de indkomne input fra workshoppen udarbejdede forvaltningen det første udkast til en Beskæftigelsespolitik 2023-2026. Politikken er dynamisk, og skal derfor tage højde for, og matcher den samfundsmæssige udvikling og kommunens aktuelle udfordringer. Herunder de besparelser vedrørende Arbejdsmarkedsområdet fra både nationalt hold og igennem implementering af Frederiksberg Kommunes budgetter.

Økonomi

Sagen har ingen bevillingsmæssige konsekvenser.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Arbejdsmarkeds-, Vækst- og Uddannelsesudvalget, Socialudvalget, By- og Erhvervsstrategisk udvalg og Magistraten

Historik

Indstilling 27. november 2023, pkt. 327:

Arbejdsmarkeds-, Vækst- og Uddannelsesudvalget indstiller, at Socialudvalget, By- og Erhvervsstrategisk udvalg og Magistraten drøfter udkast til Beskæftigelsespolitik 2024-2026 og afgiver eventuelle høringssvar til behandling i Arbejdsmarkeds-, Vækst- og Uddannelsesudvalget.

Bilag

Bilag 1 Høring af Beskæftigelsespolitik, 2023

Punkt 54: Orientering om klager til de klageansvarlige i By-, Kultur- og Miljøområdet i perioden januar-december 2022

00.00.00-G01-12-22

Resume

Magistraten besluttede på møde den 8. februar 2016, at der fremover skulle ske en årlig orientering om indholdet i udvalgenes respektive klagebøger. I denne sag orienteres om behandlede klager stilet til de klageansvarlige i By-, Kultur- og Miljøområdet i perioden 1. januar til 31. december 2022. Der er i perioden modtaget 90 klager, og i sagen redegøres for udviklingen inden for de seks tværgående klagekategorier.

Beslutning

By- og Erhvervsstrategisk udvalg tog orienteringen til efterretning.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,
at udvalget tager orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Udvalget udsatte sagen på mødet den 20. november 2023. Forvaltningen har ikke yderligere at bemærke.

Sagsfremstilling af 20. november 2023

Magistraten besluttede på møde den 8. februar 2016, at der fremover skulle ske en årlig orientering om indholdet i udvalgenes respektive klagebøger. Ligeledes er der vedtaget en tværgående procedure for opgørelsen af klager. I denne sag orienteres udvalget således om registrerede klager i 2022 på baggrund af principperne i den af Magistraten vedtaget klageoversigt. Det bemærkes, at forelæggelsen af sagen sker senere på året end i de foregående år, idet det omfattende administrative arbejde forbundet med klagebogen har været i spil som et afbureaukratiseringsforslag, og forvaltningen derfor har afventet en afgørelse herpå.

Klageoversigten

Oversigten indeholder registrerede klager stilet til henholdsvis:

- Borgmester
- Den daværende Miljø-, Bynatur- og Mobilitetsudvalgsformand
- Klima-, Plan- og Boligudvalgsformand
- By- og Erhvervsstrategiskudvalgsformand
- Kultur- og Fritidsudvalgsformand
- Kommunaldirektør samt
- By-, Kultur- og Miljødirektør

En klage defineres som ”En henvendelse fra borgere modtaget i forvaltningen, der udtrykker en utilfredshed med eller uenighed i forhold vedrørende kommunen, og hvor denne utilfredshed fra klagerens side forventes at føre til en form for sagsbehandling i forvaltningen”.

Klagerne er sorteret i henholdsvis klagekategorier og fagområder, som er identiske med de forudgående år henset til oversigtens tværgående principper og statistiske formål.

Klagekategorierne dækker:

- 1. Områdets sagsbehandling
- 2. Afgørelse
- 3. Områdets leverede service
- 4. Kommunens vedtagne serviceniveau
- 5. Personalets adfærd
- 6. Andet

Fagområderne tæller:

- Vejarealer
- Plansag
- Byggesag
- Affald
- Parkering
- Støj- og lugtgener
- Træer
- Andet

Registrerede klager i 2022

Der er i perioden 1. januar – 31. december 2022 registreret i alt 90 klager, hvilket er et væsentligt fald i forhold til de to foregående år, hvor der i 2021 var registreret 126 klager og i 2020 116 klager. Der er således sket et fald på henholdsvis 36 klager ift. 2021 og 26 klager ift. 2020.

I lighed med tidligere år er flertallet af klagerne stilet til enten borgmesteren, formanden for daværende Miljø-, Bynatur- og Mobilitetsudvalg eller By-, Kultur- og Miljødirektøren.

I 2022 fordeler de 90 klager sig sådan:

- Borgmester: 54 stk. (mod 67 stk. i 2021)
- Miljø-, Bynatur- og Mobilitetsudvalgsformand: 13 stk. (mod 37 stk. i 2021 til den daværende By- og Miljøudvalgsformand)
- Klima-, Plan- og boligudvalgsformand: 6 stk. (mod 0 stk. til den daværende Bolig- og Ejendomsudvalgsformand i 2021)
- By- og Erhvervsstrategiskudvalgsformand: 0 stk. (udvalget eksisterede ikke i 2021)
- Kultur- og Fritidsudvalgsformand: 0 stk. (mod 2 stk. i 2021)
- Kommunaldirektøren: 2 stk. (mod 2 stk. i 2021)
- By-, Kultur- og Miljødirektør: 15 stk. (mod 18 stk. i 2021)

Sammenlignet med modtagne klager i 2021 fremgår det af Tabel 1 nedenfor, at der har været en stigning kategorien ”6. Andet” (svarende til 6 klager) og en mindre stigning i kategorien ”5. Personalets adfærd” (svarende til 2 klager).

Der er i kategorien ”1. Sagsbehandling” sket et mindre fald i antallet af klager (svarende til 5 klager). For så vidt angår kategorierne ”3. Den leverede service” og ”4. Den vedtagne service”, er der i begge kategorier sket et større fald i antallet af klager; henholdsvis 28 og 11 stk. I kategorien ”2. Afgørelse” er antallet af klager det samme som i 2021 (4 stk.)

Tabel 1

Kategori	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
1. Sagsbehandling	20	31	17	24	37	35	30
2. Afgørelse	13	9	4	11	10	4	4
3. Den leverede service	12	7	9	21	16	48	20
4. Den vedtagne service	1	0	7	12	8	15	4
5. Personalets adfærd	1	0	1	2	1	1	3
6. Andet	26	23	21	16	44	23	29

Metode

Af bilag 1 fremgår en oversigt, hvor de 90 klagesager i 2022 er fordelt på de otte fagområder og beskrevet.

Det bemærkes:

- at klager over parkeringsafgifter eller andre lovgivningsmæssige afgørelser ikke indgår i klageoversigten, idet disse behandles i andet ankesystem,
- at klager, som tæller flere svar til samme borger fra henholdsvis borgmester, udvalgsformænd og direktør om samme sag, ligeledes er registreret som én klage,
- at øvrige henvendelser til henholdsvis borgmester, udvalgsformænd og direktører ikke fremgår af oversigten, idet disse er registrerede og håndterede som såkaldte ”generelle henvendelser” i henhold til klagedefinitionen. Håndteringen, herunder det administrative ressourceforbrug, af disse generelle henvendelser er dog grundlæggende den samme som ved klagesager, idet der i begge typer sager skal udarbejdes svarudkast af forvaltningen til enten borgmester, udvalgsformænd eller direktører.

I det følgende redegøres for klagekategorierne ”6. andet” og ”5. personalets adfærd”, som er de to kategorier, hvor der er sket en stigning i antallet af klager i forhold til 2021.

Klagekategorien ”6. Andet”

Kategorien udgør 32 pct. af samtlige klagesager i 2022 (29 ud af 90 klagesager). Til sammenligning udgjorde kategorien 18 pct. i 2021, hvor der var 23 klager.

Den største andel af klagesager i denne kategori vedrører fagområdet ”Støj- og lugtgener”, som udgør 45 pct. (13 ud af 29 klagesager). Der er tale om klager over bl.a. støj fra:

- anlægsarbejdet på pladsen bag rådhuset
- varelevering til dagligvarebutik på Nordre Fasanvej,
- afviklingen af festivalen Syd for Solen i juni 2022,
- motorløb i Københavns Kommune,
- afviklingen af Frederiksberg Loppetorv på pladsen foran rådhuset og i Allégade-anlægget,
- byggeri af Bycampus Rolighedsvej,
- afvikling af semesterfest på Copenhagen Business School – samt
- støj- og lugtgener fra udeservering på café.

Den næststørste andel af klagesager i denne kategori vedrører fagområdet ”Vejareal”, som udgør 31 pct. (9 ud af 29 klagesager). Der er her tale om klager over:

- manglende skiltning i forbindelse med et vejarbejde i krydset Pile Allé/Vesterbrogade/Roskildevej,
- utrygge og farlige forhold ved Skolen på Nyelandsvej/børnehaven Æblehaven,
- gennemkørende trafik på C.F. Richs Vej,
- trafikforholdene på H.C. Ørstedes Vej,
- forslag om etablering af en lynladestation ved Skellet/Roskildevej – og
- trafikale forhold på Dalgas Boulevard ved Lindevangsskolen.

Den tredje største andel af klagesager i denne kategori vedrører fagområdet ”Andet” og udgør 21 pct. (6 ud af 29 klagesager). Der er her tale om:

- en klage over løse hunde i Grøndalsparken,
- en klage over rotter - og
- 4 klager over Frederiksberg Boligfonds stævning af beboerne i Den Sønderjyske By.

Det sidste fagområde i denne klagekategori er ”Parkering”. Der er her modtaget 1 klage over parkeringsforholdene på Hollændervej.

Klagekategorien ”5. Personalets adfærd”

Kategorien ”5. Personalets adfærd” udgør 3 klager ud af de samlede 90 klagesager. Til sammenligning var der i 2021 1 klagesag i denne kategori.

De tre klagesager vedrører alle fagområdet ”Andet”, herunder klage over chikane fra medarbejdere i forbindelse med et vejarbejde foran Diakonissestiftelsen. Det bemærkes, at medarbejderne ikke var ansat i kommunen, men i et privat entreprenørfirma, der udførte arbejdet for en privat ledningsejer. Den anden klage er over en skraldemands opførsel i forbindelse med afhentning af affald, imens den sidste klage er over en medarbejders opførsel i forbindelse med telefonsamtale om en skraldebils uheldige påkørsel af parkeret bil, herunder erstatningssag.

Klagekategorien ”1. sagsbehandling”

Klager over forvaltningens sagsbehandling udgør 33 pct. af samtlige registrerede klager i 2022 (30 ud af 90 klagesager) og udgør hermed den største klagekategori i 2022. Kategorien udgjorde til sammenligning 28 pct. i 2021 (35 ud af 126 klagesager). Der er således sket en lille procentvis stigning i antal klager over forvaltningens sagsbehandling, men rent antalsmæssigt et fald på 5 klager (fra 35 til 30 klager).

De to fagområder med flest klagesager i denne kategori er dels ”Byggesag”, som udgør 23 pct. (7 ud af 30 klagesager), dels ”Plansag”, som også udgør 23 pct. (7 ud af 30 klagesager).

Byggerelaterede klagesager

De 7 byggerelaterede klagesager vedrører:

- renovering af ejendom på Frederiksberg Allé,
- ombygning fra erhverv til boliger i ejendom på Danasvej,
- ombygning i ejendom på Åboulevard,
- sag om altanbund i ejendom på Sprogøvej,
- sag om altan i ejendom på Solvej,
- etablering af altaner i ejendom i Smallegade – og
- sag om opført affaldsskur på Godthåbsvej.

Planrelaterede klagesager

De 7 planrelaterede klagesager vedrører:

- en sag om manglende juridisk afklaring ifht. aflysning af deklaration, som bremser ejendom i at igangsætte et kloakprojekt,
- planlagt vejlunging og etablering af flexareal på Hollændervej ud for skolen,
- 3 indsigelser mod Kaptajn Johnsens Skoles nyopførelse af etageejendom - og
- 2 sager om håndhævelse af lokalplan 13 ifht. brug af parkeringspladser i beboerforening på Vodroffsvej.

Klagesager relateret til ”Andet”

Den tredjestørste andel af klagesager i denne klagekategori er fagområdet ”Andet”, som udgør 20 pct. (6 ud af 30 klagesager). Der er her tale om klager over:

- manglende tilsynspligt af ejerlejlighed i en almen beboelsesejendom,
- manglende vedligeholdelse af gravsted,
- fratagelse af anciennitet på venteliste for ældreboliger i alment boligselskab,
- erstatningssag for skade på cykel,
- håndhævelse af kommunens restaurationsforskrift – og
- sagsbehandling i forbindelse med ansøgning om overnatning på skole i forbindelse med afvikling af sportsbegivenhed.

Vejrelaterede klagesager

Fagområdet ”Vejareal” udgør 17 pct. (5 ud af 30 klagesager). Klagerne vedrører:

- manglende svar på henvendelse med ønske om ændret skiltning på Mariendalsvej
- manglende svar vedr. fortov ud for Frederiksberg Allé,
- manglende svar og håndtering ifht. anmeldelser om henlagte skilte efter afvikling af loppetorv og løse pullerter på vejen mellem Frederik IV Allé og Storm Petersens Vej,

- håndhævelse af regler for udeservering – og
- sagsbehandlingen i forbindelse med skybrudsprojekt ved L.I. Brandes Allé og N.J. Fjords Allé.

For yderligere uddybning af kategoriens klagesager henvises til bilag 1.

By-, Kultur- og Miljøområdets vurdering

By-, Kultur- og Miljøområdets opgaveportefølje er en synlig del af bybilledet og berører i vidt omfang alle byens borgere. Også i 2022 har der været et højt aktivitetsniveau inden for bl.a. udvikling og vedligehold af byen samt afvikling af sports- og kulturelle arrangementer. Set i lyset af Frederiksbergs befolkningstæthed og de heraf mange hensyn, der knytter sig hertil, synes 90 klagesager at være acceptabelt.

Det er fortsat forvaltningens vurdering, at borgerne i stigende grad benytter kommunens nærdemokrati og de dertil hørende direkte kommunikationskanaler, når de ønsker at udtrykke utilfredshed eller uenighed i forhold, der vedrører dem, deres hverdag eller lokalområde. Også i dette lys er det forvaltningens vurdering, at antallet af klagesager – og endda den faldende udvikling – ligger på et acceptabelt niveau.

Økonomi

Der er ingen økonomiske konsekvenser som følge af denne sag.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

By- og Erhvervsstrategisk Udvalg, Miljø- og Trafikudvalget, Klima-, Plan- og Boligudvalget samt Kultur- og Fritidsudvalget

Historik

Miljø- og Trafikudvalget - Indstilling, 20. november 2023, pkt. 197:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at udvalget tager orienteringen til efterretning.

Miljø- og Trafikudvalget - Beslutning, 20. november 2023, pkt. 197:

Miljø- og Trafikudvalget udsatte sagen.

Bilag

Bilag 1

Punkt 55: 2. forventede regnskab 2023

00.30.14-S00-2-23

Resume

Sagen indeholder forvaltningens andet og sidste samlede prognose for regnskabsresultatet 2023. 2. forventede regnskab bygger på forventninger samt faktisk forbrug i årets første ni måneder. Konklusionen er at det forventede regnskab for 2023 udviser et marginalt mindreforbrug, og må betragtes som værende i balance.

Beslutning

By- og Erhvervsstrategisk udvalg tog orienteringen til efterretning.

Indstilling

Direktionen indstiller,

1. at 2. forventede regnskab 2023 tages til efterretning
2. at følgende tillægsbevillinger meddeles under serviceudgifter:
 1. Merudgifter på driften i 2023 på 21,3 mio. kr. og mindreudgifter i 2024 på -6,7 mio. kr. tillægsbevilges med modpost på puljen til uforudsete udgifter i hhv. 2023 og 2024, jf. bilag 3,
 2. Merudgifter på driften vedr. merudgifter relateret til Ukraine i 2023 på 28,2 mio. kr. tillægsbevilges med 26,6 mio. kr. på puljen til Ukraine-udgifter og 1,6 mio. kr. med modpost på puljen til uforudsete udgifter.
 3. Merudgifter på driften i 2023 på 16,0 mio. kr. tillægsbevilges med modpost på kassen, jf. bilag 3,
 4. Fra serviceudgifter til overførselsudgifter flyttes der -0,4 mio. kr. i 2023, 0,5 mio. kr. i 2024 og 0,7 mio. kr. i 2025 og frem. Ændringen er samlet set udgiftsneutral for kommunen. Derudover indarbejdes rammeneutrale omplaceringer indenfor og på tværs af udvalg i 2023 og frem, jf. bilag 3. Fra 2025 og frem indarbejdes ændringer i budget 2025,
 5. Overførsler mellem år med 0,05 mio. kr. i 2023, med 1,8 mio. kr. i 2024, med -2,2 mio. kr. i 2025 og med 0,3 mio. kr. i 2026 med modpost på puljen til uforudsete i 2023 og 2024 og kassen i efterfølgende år, jf. bilag 3
3. at følgende tillægsbevillinger meddeles under overførselsudgifter:
 1. Mindreudgifter på driften i 2023 på 3,4 mio. kr., merudgifter i 2024 på 2,5 mio. kr. og merudgifter i 2025 på 2,0 mio. kr. tillægsbevilges med modpost på kassen,
 2. Fra serviceudgifter til overførselsudgifter flyttes der -0,4 mio. kr. i 2023, 0,5 mio. kr. i 2024 og 0,7 mio. kr. i 2025 og frem. Ændringen er samlet set udgiftsneutral for kommunen. Derudover indarbejdes rammeneutrale omplaceringer indenfor og på tværs af udvalg i 2023 og frem, jf. bilag 3. Fra 2025 og frem indarbejdes ændringer i budget 2025,
4. at følgende ændringer af rådighedsbeløb godkendes under anlæg:
 1. Mindreudgifter inden for anlægsrammen på 96,3 mio. kr. i 2023, med modpost på den negative anlægspulje,
 2. Mindreudgifter inden for anlægsrammen på 0,2 mio. kr. i 2023, med modpost på kassen,
 3. Merudgifter for 101,6 mio. kr. inden for anlægsrammen i 2024, med modpost på den negative anlægspulje i 2024,
 4. Mindreudgifter for 3,3 mio. kr. inden for anlægsrammen i 2025 der indarbejdes i budgetforslaget til budget 2025,
 5. Merforbrug udenfor anlægsrammen for 11,9 mio. kr. i 2023 der tillægsbevilges på med modpost på byggekredit jf. bilag 7 med henvisning til bilag xx vedrørende det finansielle område,
 6. Mindreforbrug uden for anlægsrammen for 11,9 mio. kr. i 2024 hvor mindreudgifter på 22,6 mio. kr. har modpost på kassen og merudgifter på 10,7 mio. kr. tillægsbevilges med modpost på byggekredit jf. bilag 7 med henvisning til bilag 5 vedrørende det finansielle område,
 7. Mindreindtægter uden for anlægsrammen for 5,5 mio. kr. i 2023 med modpost på kassen.
 8. Merindtægter uden for anlægsrammen for 5,5 mio. kr. i 2024 med modpost på kassen.
5. at følgende tillægsbevillinger meddeles under finansielle poster med modpost på kassen:
 1. Nettomerindtægter under skat, tilskud og udligning på 157,0 mio. kr. i 2023, jf. bilag 3,
 2. Nettomerindtægter for 195,4 mio. kr. under lånoptagelse i 2023, og mindreindtægter på 202,4 mio. kr. i 2025, jf. bilag 3
 3. Nettomerudgifter på 76,6 mio. kr. i 2023, 17,4 mio. kr. i 2024 og nettomindreudgifter på 202,4 mio. kr. i 2025 vedr. renter, afdrag og finansforskydninger, jf. bilag 3

6. at kasseforbedring på 26 mio. kr. reserveres til uforudsete udgifter og behov. Eksempelvis merudgifter til nødvendig renovering samt udbygning og fastholdelse af kapacitet.

Direktionen indstiller, at fagudvalgene tager orienteringen vedrørende 2. forventede regnskab 2023 til efterretning.

Sagsfremstilling

Forventede regnskaber indeholder en fuld gennemgang og beskrivelse af kommunens aktuelle økonomiske situation i indværende år, samt en række tekniske omplaceringer og tillægsbevillinger. For at øge tilgængeligheden og formidlingen er formatet for de forventede regnskaber opsat, så den tekniske del er adskilt fra selve gennemgangen af Frederiksbergs Kommunes økonomi.

Selve prognosen og status på kommunens økonomi fremgår i vedlagte planchesæt (bilag 1). Planchesættet vil blive gennemgået med mulighed for spørgsmål på Magistratens møde 27. november 2023. Derudover vil der i de enkelte udvalg blive gennemgået et planchesæt med fokus på udvalgets økonomi. Udvalgsgennemgangene fremgår af bilag 2. Den mere tekniske del i form af bevillingsmæssige ændringer fremgår af bilag 3. Derudover er der en række bilag med oversigter og samtlige afvigelser vedlagt sagen.

Nedenfor er en helt kort gennemgang af hovedpointerne i 2. forventede regnskab 2023 på service, overførsler og anlæg. Sidst er en læsevejledning til bilagene vedlagt denne sag.

Serviceudgifter

På service forventes mindreudgifter for 5,2 mio. kr. I denne forventning indgår forventede udgifter til at dække modtagelse af ukrainske flygtninge, som i 2. forventede regnskab er opgjort til 28,2 mio. kr. Til dækning af udgifterne relateret til Ukraine er der en pulje på 26,6 mio. kr. som dels består midler afsat i budgettet og dels kompensation fra staten. Det efterlader en difference vedr. Ukraine på 1,6 mio. kr. som dækkes af puljen til uforudsete udgifter.

Det forventede resultat på service må betegnes som balance, med den usikkerhed der er i et budget på Frederiksbergs størrelse. Den forventede afvigelse svarer til 0,2 pct. af det samlede budget, dette skyldes bl.a. stor fokus på budgetoverholdelse. I det forventede resultat ligger dog også områder, hvor der har været udgiftsvækst i 2023. Det er særligt det specialiserede voksenområde, hvor der derfor vil være behov for stram styring og fokus på budgetoverholdelse i 2024.

For en uddybning af service henvises til bilag 1 og 2.

Overførselsudgifter

Overførselsudgifterne udviser balance efter tillægsbevillinger. Heri ligger en forudsætning om de overskydende midler i 2023 indgår i investeringen i det digitale jobcenter i 2024 og 2025:

For en uddybning af overførselsudgifter henvises til bilag 1 og 2.

Anlæg

På anlæg forventes der på baggrund af 2. forventede regnskab et mindreforbrug på 4,9 mio. kr. der dog er udtryk for forskydninger til efterfølgende år. Før 2. forventede regnskab er der iværksat anlægsprojekter for mere end rammen, hvilket styringsmæssigt følger kommunens principper, da der erfaringsmæssigt kommer forskydninger ud af året. I 2. forventede regnskab 2023 forskydes projekter for 97 mio. kr. til 2024 og 2025. Forventningen er at der i den resterende del af året vil komme yderligere forskydninger, der øger mindreforbruget.

For yderligere uddybning af forskydningerne i 2. forventede regnskab henvises til bilag 6 og 7.

Bilagsoversigt:

Til sagen om 2. forventede regnskab 2023 er en række bilag, der uddyber og beskriver ovenstående forhold. Bilagene er:

1. **2. forventede regnskab 2023 – gennemgang til Magistraten:** Planchegennemgang af den samlede økonomi – service-, overførsels- og anlægsudgifter. Beskrivelse af udfordring, finansiering og løsningsforslag.
2. **Samlet udvalgsgennemgang:** Uddybende gennemgang af de enkelte fagudvalg i plancher.

3. **Notat om bevillingsmæssige ændringer:** Gennemgang af bevillingsmæssige ændringer i form af udgiftsneutrale omplaceringer, tillægsbevillinger og driftsoverførsler på hhv. service-, overførsels- og anlægsudgifter
4. **Bevillingsoversigt:** Økonomioversigt fordelt på udvalg.
5. **Strukturel balance, resultat og kassebeholdning:** Økonomioversigt over kommunens finansielle status.
6. **Anlægsafvigelser fordelt på udvalg:** Økonomioversigt over anlægsområdet.

Beskrivelser af afvigelser på anlægsprojekter: Uddybende oversigt over de enkelte anlægsprojekter

Økonomi

Sagens økonomiske konsekvenser fremgår af bilagene.

Borgmesterpåtegning

Nej.

Behandling

Magistraten og fagudvalg 27. november 2023 og kommunalbestyrelsen 4. december 2023.

Historik

Indstilling 27. november 2023, pkt. 323:

Direktionen indstiller,

1. at 2. forventede regnskab 2023 tages til efterretning
2. at følgende tillægsbevillinger meddeles under serviceudgifter:
 1. Merudgifter på driften i 2023 på 21,3 mio. kr. og mindreudgifter i 2024 på -6,7 mio. kr. tillægsbevilges med modpost på puljen til uforudsete udgifter i hhv. 2023 og 2024, jf. bilag 3,
 2. Merudgifter på driften vedr. merudgifter relateret til Ukraine i 2023 på 28,2 mio. kr. tillægsbevilges med 26,6 mio. kr. på puljen til Ukraine-udgifter og 1,6 mio. kr. med modpost på puljen til uforudsete udgifter.
 3. Merudgifter på driften i 2023 på 16,0 mio. kr. tillægsbevilges med modpost på kassen, jf. bilag 3,
 4. Fra serviceudgifter til overførselsudgifter flyttes der -0,4 mio. kr. i 2023, 0,5 mio. kr. i 2024 og 0,7 mio. kr. i 2025 og frem. Ændringen er samlet set udgiftsneutral for kommunen. Derudover indarbejdes rammeneutrale omplaceringer indenfor og på tværs af udvalg i 2023 og frem, jf. bilag 3. Fra 2025 og frem indarbejdes ændringer i budget 2025,
 5. Overførsler mellem år med 0,05 mio. kr. i 2023, med 1,8 mio. kr. i 2024, med -2,2 mio. kr. i 2025 og med 0,3 mio. kr. i 2026 med modpost på puljen til uforudsete i 2023 og 2024 og kassen i efterfølgende år, jf. bilag 3
3. at følgende tillægsbevillinger meddeles under overførselsudgifter:
 1. Mindreudgifter på driften i 2023 på 3,4 mio. kr., merudgifter i 2024 på 2,5 mio. kr. og merudgifter i 2025 på 2,0 mio. kr. tillægsbevilges med modpost på kassen,
 2. Fra serviceudgifter til overførselsudgifter flyttes der -0,4 mio. kr. i 2023, 0,5 mio. kr. i 2024 og 0,7 mio. kr. i 2025 og frem. Ændringen er samlet set udgiftsneutral for kommunen. Derudover indarbejdes rammeneutrale omplaceringer indenfor og på tværs af udvalg i 2023 og frem, jf. bilag 3. Fra 2025 og frem indarbejdes ændringer i budget 2025,
4. at følgende ændringer af rådighedsbeløb godkendes under anlæg:
 1. Mindreudgifter inden for anlægsrammen på 96,3 mio. kr. i 2023, med modpost på den negative anlægspulje,
 2. Mindreudgifter inden for anlægsrammen på 0,2 mio. kr. i 2023, med modpost på kassen,
 3. Merudgifter for 101,6 mio. kr. inden for anlægsrammen i 2024, med modpost på den negative anlægspulje i 2024,
 4. Mindreudgifter for 3,3 mio. kr. inden for anlægsrammen i 2025 der indarbejdes i budgetforslaget til budget 2025,
 5. Merforbrug udenfor anlægsrammen for 11,9 mio. kr. i 2023 der tillægsbevilges på med modpost på byggekredit jf. bilag 7 med henvisning til bilag xx vedrørende det finansielle område,
 6. Mindreforbrug uden for anlægsrammen for 11,9 mio. kr. i 2024 hvor mindreudgifter på 22,6 mio. kr. har modpost på kassen og merudgifter på 10,7 mio. kr. tillægsbevilges med modpost på byggekredit jf. bilag 7 med henvisning til bilag 5 vedrørende det finansielle område,

7. Mindreindtægter uden for anlægsrammen for 5,5 mio. kr. i 2023 med modpost på kassen.
8. Merindtægter uden for anlægsrammen for 5,5 mio. kr. i 2024 med modpost på kassen.
5. at følgende tillægsbevillinger meddeles under finansielle poster med modpost på kassen:
 1. Nettomerindtægter under skat, tilskud og udligning på 157,0 mio. kr. i 2023, jf. bilag 3,
 2. Nettomerindtægter for 195,4 mio. kr. under lånoptagelse i 2023, og mindreindtægter på 202,4 mio. kr. i 2025, jf. bilag 3
 3. Nettomerudgifter på 76,6 mio. kr. i 2023, 17,4 mio. kr. i 2024 og nettomindreudgifter på 202,4 mio. kr. i 2025 vedr. renter, afdrag og finansforskydninger, jf. bilag 3
6. at kasseforbedring på 26 mio. kr. reserveres til uforudsete udgifter og behov. Eksempelvis merudgifter til nødvendig renovering samt udbygning og fastholdelse af kapacitet.

Direktionen indstiller, at fagudvalgene tager orienteringen vedrørende 2. forventede regnskab 2023 til efterretning.

Indstilling 27. november 2023, pkt. 156:

Direktionen indstiller,

1. at 2. forventede regnskab 2023 tages til efterretning
2. at følgende tillægsbevillinger meddeles under serviceudgifter:
 1. Merudgifter på driften i 2023 på 21,3 mio. kr. og mindreudgifter i 2024 på -6,7 mio. kr. tillægsbevilges med modpost på puljen til uforudsete udgifter i hhv. 2023 og 2024, jf. bilag 3,
 2. Merudgifter på driften vedr. merudgifter relateret til Ukraine i 2023 på 28,2 mio. kr. tillægsbevilges med 26,6 mio. kr. på puljen til Ukraine-udgifter og 1,6 mio. kr. med modpost på puljen til uforudsete udgifter.
 3. Merudgifter på driften i 2023 på 16,0 mio. kr. tillægsbevilges med modpost på kassen, jf. bilag 3,
 4. Fra serviceudgifter til overførselsudgifter flyttes der -0,4 mio. kr. i 2023, 0,5 mio. kr. i 2024 og 0,7 mio. kr. i 2025 og frem. Ændringen er samlet set udgiftsneutral for kommunen. Derudover indarbejdes rammeneutrale omplaceringer indenfor og på tværs af udvalg i 2023 og frem, jf. bilag 3. Fra 2025 og frem indarbejdes ændringer i budget 2025,
 5. Overførsler mellem år med 0,05 mio. kr. i 2023, med 1,8 mio. kr. i 2024, med -2,2 mio. kr. i 2025 og med 0,3 mio. kr. i 2026 med modpost på puljen til uforudsete i 2023 og 2024 og kassen i efterfølgende år, jf. bilag 3
3. at følgende tillægsbevillinger meddeles under overførselsudgifter:
 1. Mindreudgifter på driften i 2023 på 3,4 mio. kr., merudgifter i 2024 på 2,5 mio. kr. og merudgifter i 2025 på 2,0 mio. kr. tillægsbevilges med modpost på kassen,
 2. Fra serviceudgifter til overførselsudgifter flyttes der -0,4 mio. kr. i 2023, 0,5 mio. kr. i 2024 og 0,7 mio. kr. i 2025 og frem. Ændringen er samlet set udgiftsneutral for kommunen. Derudover indarbejdes rammeneutrale omplaceringer indenfor og på tværs af udvalg i 2023 og frem, jf. bilag 3. Fra 2025 og frem indarbejdes ændringer i budget 2025,
4. at følgende ændringer af rådighedsbeløb godkendes under anlæg:
 1. Mindreudgifter inden for anlægsrammen på 96,3 mio. kr. i 2023, med modpost på den negative anlægspulje,
 2. Mindreudgifter inden for anlægsrammen på 0,2 mio. kr. i 2023, med modpost på kassen,
 3. Merudgifter for 101,6 mio. kr. inden for anlægsrammen i 2024, med modpost på den negative anlægspulje i 2024,
 4. Mindreudgifter for 3,3 mio. kr. inden for anlægsrammen i 2025 der indarbejdes i budgetforslaget til budget 2025,
 5. Merforbrug udenfor anlægsrammen for 11,9 mio. kr. i 2023 der tillægsbevilges på med modpost på byggekredit jf. bilag 7 med henvisning til bilag xx vedrørende det finansielle område,
 6. Mindreforbrug uden for anlægsrammen for 11,9 mio. kr. i 2024 hvor mindreudgifter på 22,6 mio. kr. har modpost på kassen og merudgifter på 10,7 mio. kr. tillægsbevilges med modpost på byggekredit jf. bilag 7 med henvisning til bilag 5 vedrørende det finansielle område,
 7. Mindreindtægter uden for anlægsrammen for 5,5 mio. kr. i 2023 med modpost på kassen.
 8. Merindtægter uden for anlægsrammen for 5,5 mio. kr. i 2024 med modpost på kassen.
5. at følgende tillægsbevillinger meddeles under finansielle poster med modpost på kassen:
 1. Nettomerindtægter under skat, tilskud og udligning på 157,0 mio. kr. i 2023, jf. bilag 3,

2. Nettomerindtæger for 195,4 mio. kr. under lånoptagelse i 2023, og mindreindtægter på 202,4 mio. kr. i 2025, jf. bilag 3
3. Nettomerudgifter på 76,6 mio. kr. i 2023, 17,4 mio. kr. i 2024 og nettomindreudgifter på 202,4 mio. kr. i 2025 vedr. renter, afdrag og finansforskydninger, jf. bilag 3
6. at kasseforbedring på 26 mio. kr. reserveres til uforudsete udgifter og behov. Eksempelvis merudgifter til nødvendig renovering samt udbygning og fastholdelse af kapacitet.

Direktionen indstiller, at fagudvalgene tager orienteringen vedrørende 2. forventede regnskab 2023 til efterretning.

Bilag

2.01 Magistraten - 2FR Udvalgsgennemgang

2.11 By- og Erhvervsstrategisk Udvalg - 2FR Udvalgsgennemgang

2.10 Sundheds- og Forebyggelsesudvalget - 2FR Udvalgsgennemgang

2.09 Arbejdsmarkeds-, Vækst- og Uddannelsesudvalget - 2FR Udvalgsgennemgang

2.08 Miljø- og Trafikudvalget - 2FR Udvalgsgennemgang

Bilag 1 2. forventede regnskab

2.07 Socialudvalget - 2FR Udvalgsgennemgang

2.06 Børneudvalget - 2FR Udvalgsgennemgang

2.05 Kultur- og Fritidsudvalget - 2FR Udvalgsgennemgang

2.04 Ældre- og Omsorgsudvalget - 2FR Udvalgsgennemgang

2.03 Undervisningsudvalget - 2FR Udvalgsgennemgang

2.02 Klima-, Plan- og Boligudvalget - 2FR Udvalgsgennemgang

Bilag 3 Bevillingsmæssige ændringer

Bilag 4 Bevillingsoversigt 2. forventede regnskab

Bilag 5 Strukturel balance, resultat og kassebeholdning

Bilag 7 Beskrivelser af afvigelser på anlægsprojekter

Punkt 56: Mødeplan 2024 for fagudvalg

00.22.00-G01-15-23

Resume

Med denne sag fastlægges fagudvalgenes mødeplan for 2024. Forvaltningsområderne har - med udgangspunkt i den besluttede effektivisering (MAG14) i aftalen om Frederiksberg Kommunes budget for 2024 - udarbejdet mødeplanen således, at antallet af møder i det enkelte fagudvalg reduceres til højst 10 udvalgsaftener om året med undtagelse af Klima-, Plan- og Boligudvalget, Miljø- og Trafikudvalget og Magistraten. Møderne er fordelt på de udvalgsaftener, der er besluttet i sag om overordnet mødeplan for udvalg, Magistrat og Kommunalbestyrelsen, som bliver behandlet i kommunalbestyrelsen d. 13. november 2023. Udvalgene bedes godkende mødeplanen for 2024.

Beslutning

By- og Erhvervsstrategisk udvalg godkendte mødeplanen for 2024.

Indstilling

Forvaltningen indstiller, at Børneudvalget, Undervisningsudvalget, Sundheds- og Forebyggelsesudvalget, Socialudvalget, Arbejdsmarkeds-, Vækst- og Uddannelsesudvalget, Ældre- og Omsorgsudvalget, By- og Erhvervsstrategisk udvalg, Kultur- og Fritidsudvalget, Klima-, Plan- og Boligudvalget og Miljø- og Trafikudvalget godkender fagudvalgenes mødeplan for 2024.

Sagsfremstilling

I Budgetaftalen for 2024 vedtog Kommunalbestyrelsen effektiviseringsforslaget "MAG 14 Klarere rammer og styrket prioritering af politisk betjening". Effektiviseringsforslaget omhandler bl.a. at reducere antallet af møder pr. fagudvalg til maksimalt 10 udvalgsaftener om året med undtagelse af Klima-, Plan- og Boligudvalget, Miljø- og Trafikudvalget og Magistraten. Med denne sag forelægger forvaltningen en mødeplan for fagudvalgene, der imødekommer denne reduktion i udvalgsaftener i 2024. Mødeplanen for 2024 er vedlagt, jf. bilag 1, og forelægges til fagudvalgenes godkendelse.

Den 13. november godkendte kommunalbestyrelsen mødeplanen for Magistraten og kommunalbestyrelsen i 2024. Fagudvalgenes mødeplan er udarbejdet med udgangspunkt i de fastlagte mødedatoer i den overordnede mødeplan.

I fastlæggelsen af fagudvalgenes mødeplan for 2024 har forvaltningen forsøgt at tilpasse reduktionen til 10 udvalgsaftener med de politiske processer i kommunen, herunder ift. store og komplekse sager, så disse har en realistisk behandlingsplan og god politisk proces. Derudover er der lagt vægt på at opnå en fordeling af udvalgsaftenerne, som tager hensyn til både udvalgenes arbejde og udvalgsmedlemmerne ift. at komprimere og forkorte de enkelte mødeaftener og samtidig sikre tid til politisk drøftelse. Således har forvaltningen forsøgt at sprede udvalgsaftenerne ud, så alle fagudvalg ikke mødes på de samme udvalgsaftener. Der vil dog være en enkelt udvalgsaften, hvor alle fagudvalg har mødeaktivitet i forbindelse med et særligt komprimeret udvalgsrul.

Forvaltningen foreslår, at Børneudvalget, Undervisningsudvalget, Socialudvalget, Ældre- og Omsorgsudvalget og Kultur- og Fritidsudvalget afholder 10 møder i 2024. Forvaltningen foreslår endvidere, at Arbejdsmarkeds-, Vækst- og Uddannelsesudvalget samt Sundheds- og Forebyggelsesudvalget afholder 8 udvalgsaftener i 2024 henset til det historiske omfang af sager i de to udvalg. Det foreslås endeligt, at der som udgangspunkt fastlægges 10 udvalgsaftener i By- og Erhvervsstrategisk Udvalg i 2024, omend der fra gang til gang afgøres, om der er behov for udvalgsaftener eller temamøder, som er en naturlig del af dette udvalgs arbejdsmetode.

For så vidt angår Klima-, Plan- og Boligudvalget og Miljø- og Trafikudvalget lægger forvaltningen op til, at der – ligesom for de fleste andre fagudvalg - fastlægges 10 udvalgsaftener i 2024. De to udvalg er dog ikke omfattet af den besluttede reduktion i udvalgsaftener og kan således holde flere end 10 møder i 2024. Der er således indlagt tentative mødedatoer i bilag 1 (krydser i parentes), som Klima-, Plan- og Boligudvalget og Miljø- og Trafikudvalget kan benytte i løbet af året, såfremt der vurderes behov herfor.

Fordi udvalgene holder færre udvalgsaftener i 2024, har fagudvalgene som udgangspunkt kun ét møde pr. udvalgsrul. Forvaltningen bemærker hertil, at de fagudvalg, som har møde den sidste udvalgsaften i udvalgsrullet, ikke kan nå at få en sag behandlet i Magistraten inden kommunalbestyrelsesmødet ugen efter. For en del af disse sager vil det ikke være problematisk at udskyde behandlingen i Magistraten og kommunalbestyrelsen til næstfølgende rul, men hvis der er tale om uopsættelige sager, kan det blive nødvendigt at tilrettelægge en dobbeltbehandling ved at afholde ekstraordinært Magistratsmøde på en mødeaften, hvor der afholdes kommunalbestyrelsesmøde. Dobbeltbehandling kan alene være begrundet i forhold vedrørende den enkelte sag.

Det bemærkes, at partierne i budgetaftalen for 2024 er enige om at evaluere effektiviseringsforslaget MAG14, herunder afholdelse af færre udvalgsmøder, i forbindelse med budget 2025.

Økonomi

Med det besluttede effektiviseringsforslag MAG14 opnås en samlet besparelse på 0,6 mio. kr. årligt fra 2024. Besparelsen ved at reducere antallet af udvalgsaftener for dele af de politiske udvalg udgør kun en del af denne besparelse, idet det også indgår i effektiviseringsforslaget at begrænse antallet af formøder pr. udvalgsaften samt at sikre, at ressourcerne til den politiske betjening bruges mest hensigtsmæssigt, fx ved at se på nye måder at afklare spørgsmål.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Børneudvalget, Undervisningsudvalget, Sundheds- og Forebyggelsesudvalget, Socialudvalget, Arbejdsmarkeds-, Vækst- og Uddannelsesudvalget, Ældre- og Omsorgsudvalget, By- og Erhvervsstrategisk udvalg, Kultur- og Fritidsudvalget, Klima-, Plan- og Boligudvalget og Miljø- og Trafikudvalget.

Bilag

Bilag 1 - Mødeplan 2024